

ETT HALVÅR INTE LIKT NÅGOT ANNAT

Den globala flygbranschen drabbades hårt av covid-19 och inget är sig likt.

Ingen hade väl kunnat förutse att flygtrafiken plötsligt skulle upphöra eller ana konsekvenserna av att en hel värld stängde ner till följd av covid-19. Våra kunder, flygbolagen och flygplatserna, agerade och så också LfV. Den 16 april lade vi ett varsel som omfattade 500 tjänster. Med en 90-procentig nedgång i flygtrafiken och befarade stora intäktstapp hade vi då inga andra möjligheter än att agera snabbt och kraftfullt då vi såg att vår finansiella situation i snabb takt dramatiskt försämrades – med en sådan fortsatt utveckling skulle det egna kapitalet komma att förbrukas under året. Senare kunde vi reducera varslat till 60 tjänster i ett första steg.

I juni beslutade Riksdagen att LfV får disponera ett anslag för 2020 om 900 miljoner kronor för att täcka intäktsbortfall vilket möjliggör att hålla verksamheten igång under året på en basal nivå. Tack vare detta anslag ligger resultatet efter finansiella poster per 30 juni 2020 i paritet med budget. Därtill kommer årets förändring av pensionsskulden på grund av ändrade beräkningsgrunder som påverkat eget kapital negativt med -794 mkr, vilket innebär att netto har eget kapital minskat med -163 mkr för perioden januari-juni 2020.

Vi kan dock konstatera att det råder en mycket stor osäkerhet kring EU:s avgiftssystem och referensperiod 3 (RP3) samt utvecklingen av flygtrafiken som är avgörande för luftfartsintäkterna. Först under hösten väntas beslut om särskilda regler för åren 2020–2021. Mycket pekar på att nya mål och prestationsplaner därefter kommer att beslutas först under 2021 för RP3-perioden 2020–2024. Utöver kostnadsbaser och trafikprognoser är den så kallade trafikriskdelningsmekanismen en betydande faktor för intäktsnivån. Detta gör prognosen för 2020 och de kommande åren väldigt osäker.

NYTT REGERINGSUPPDRAG

Kopplat till det ekonomiska tillskottet fick LfV ett nytt regeringsuppdrag som innebär att vi i januari 2021 ska redovisa de kostnadsreducerande åtgärder och det förändringsarbete som görs för att anpassa verksamheten på kort och lång sikt till LfVs ekonomiska utveckling med anledning av utbrottet av det nya coronaviruset. I uppdraget ingår också att redovisa en analys av utvecklingen av den civila luftfarten under den kommande treårsperioden och dess effekter på LfVs ekonomiska utveckling och verksamhet.

När och i vilken omfattning flyget kommer tillbaka beror på flera faktorer, som till exempel hur länge pandemin kommer att pågå, hur stor finansiell påverkan den får på länders ekonomier, men också strukturella förändringar i branschen, förändringar i resandet och

hur vi arbetar och möts och den fortsatta miljö- och klimatdebatten. Vår bedömning just nu är att vi kommer att se en återhämtning för flyget som påbörjas sent 2020 och som kommer att pågå till 2022, men då inte nå upp till samma nivåer som före covid-19.

Den 30 april slutfördes förvärvet, som påbörjats våren 2019, av Eltels affärsområde Aviation & Security, genom förvärv av samtliga aktier i det nybildade bolaget Aviseq Critical Communication AB. AVISEQ kommer fortsätta att leverera övervakning, tekniska drift- och underhållstjänster inom luftfart och säkerhet till flygtrafikcentraler, flygplatser, statliga myndigheter och företag i hela Sverige. Med det nya bolaget på plats kommer drift och underhåll av våra system att utföras i LfV-koncernens egen regi.

MED FOKUS PÅ KÄRNVERKSAMHETEN

När flygtrafiken och efterfrågan på våra tjänster minskar, minskar också intäkterna och vi måste därför anpassa vår verksamhet. Situationen kräver att vi tänker nytt och försöker hitta nya sätt att arbeta på. Med fokus på kärnverksamheten måste LfV anpassa kostnaderna till vad vi bedömer att vi kan få betalt för.

Det är alltid svårt att sja om framtiden men det har kanske aldrig varit svårare än nu. Osäkerhetsfaktorerna i flygbranschen är många. Det enda vi vet är att det nog aldrig varit viktigare än nu för LfV att vara lyhörd och flexibelt i en snabbt föränderlig värld.

Ann Persson Grivas
Generaldirektör LfV

Vår bedömning just nu är att vi kommer att se en återhämtning för flyget som påbörjas sent 2020 och som kommer att pågå till början av 2022.

FINANSIELL SUMMERING PER Q2 2020

Flygtrafiken har kraftigt vänt nedåt under första halvåret 2020 till följd av covid-19. Det råder en stor osäkerhet i prognosen för året och i synnerhet luftfartsintäkterna i väntan på beslut om förutsättningar och mål för RP3.

PERIODENS RESULTAT OCH PROGNOSEN 2020

Resultatet efter finansiella poster uppgår per 30 juni 2020 till 631 mkr (-37). Resultatet är bättre än första halvåret 2019, och i nivå med budget. Det positiva resultatet beror på att den negativa effekten av förändring av pensionsskulden på grund av ändrade beräkningsgrunder om -794 mkr har redovisats direkt mot eget kapital enligt de nya redovisningsprinciper som gäller från och med 2020 för denna typ av förändring, samtidigt som de intäkter LfV erhåller för att täcka denna förändring redovisas som rörelseintäkter. Sammantaget har eget kapital minskat med 163 mkr sedan ingången av året. Intäkter för okontrollerbara pensionskostnader uppgår till 612 mkr och erhållet anslag för att täcka intäktsbortfall om 363 mkr, vilket medfört att intäkterna är högre än föregående år trots den stora trafikminskningen under första halvåret 2020.

Prognostiserat resultat för 2020 uppgår till 463 mkr. Det råder dock en stor osäkerhet i prognosen för året, i synnerhet luftfartsintäkterna, dels på grund av att regelverk, mål och prestationsplaner för RP3 (år 2020–2024) ännu inte är klara eller beslutade, dels eftersom det råder en stor osäkerhet i utvecklingen av flygtrafiken. EU arbetar med förslag till alternativ för RP3, och beslut om hantering av 2020 väntas tidigast i september.

FLYGTRAFIKEN

Flygtrafiken har kraftigt vänt nedåt under första halvåret 2020 till följd av covid-19. Den kommersiella flygtrafiken upphörde nästan helt från mitten av mars då gränser stängdes och reserestriktioner infördes. Trafiken har under andra kvartalet legat kvar på mycket låga nivåer. Luftframsrörelserna har under första halvåret minskat med 49,5 procent jämfört med 2019. Samtliga trafikslag har minskat; överflygningarna -46,2 procent, utrikes- och inrikestrafiken -55,5 respektive -46,0 procent.

LFVs fakturering till flygbolagen baseras på antal service units. De har minskat med 47,3 procent under första halvåret. Som RP3-regelverket i grunden utformades och beslutades om 2019 finns en inbyggd riskdelningsmekanism, som nu ifrågasatts och förslag till hantering väntas beslut om på EU-nivå under hösten. Den innebär att LfV får minskade intäkter fullt ut för trafikminskningar ner till -2,0 procent jämfört med prestationsplanen. För minskningar mellan 2 och 10 procent får LfV ersättning för 70 procent och för minskningar större än 10 procent får LfV ersättning från flygbolagen genom höjda undervägsavgifter kommande år.

RÖRELSEINTÄKTER

Rörelseintäkterna uppgår till 1 987 mkr (1 599), varav luftfartsintäkterna till 1 416 mkr (1 053). Undervägsavgiften har sänkts med 4,6 procent medan terminalavgiften höjts med 26,4 procent för 2020 jämfört med 2019. Ersättning för okontrollerbara pensionskostnader är den främsta förklaringen till högre luftfartsintäkter jämfört med föregående år, men samtidigt har intäkterna minskat till följd av en försiktig redovisning i och med den stora osäkerheten kring utkomsten av trafikriskdelningsmekanismen i väntan på nya beslut om RP3. Redovisat

belopp för trafikriskdelningen uppgår till 67 mkr, och kan sägas avse januari–mars. Inga ytterligare intäkter för trafikriskdelning har bokats för april–juni. Hade intäkter redovisats med beaktande av trafikriskdelning för hela perioden hade beloppet istället uppgått till 345 mkr.

Ersättning för lokal flygtrafiktjänst på statliga, militära samt övriga flygplatser är 78 mkr högre jämfört med samma period föregående år främst beroende på högre ersättning som en följd av ökade pensionskostnader.

I kommersiella intäkter ingick föregående år ersättning från intressebolaget NUAC med 381 mkr. Motsvarande belopp återfanns under "Diverse externa kostnader", då LfV köpte flygtrafikledning av NUAC och samtidigt fick ersättning för personal och utförda tjänster. NUAC avvecklades i slutet av 2019. Motsvarande poster finns därmed inte för 2020.

Anslag uppgår till 405 mkr (25). Anslag för Robust flygtrafiktjänst (RF) är något högre än 2019, men den största skillnaden förklaras av det nya anslag som LfV får disponera för intäktsbortfall på grund av effekter av covid-19. 363 mkr redovisas som anslagsintäkt per 30 juni vilket motsvarar beräknat intäktsbortfall till och med juni.

RÖRELSEKOSTNADER

Rörelsekostnaderna uppgår till 1 349 mkr (1 628). En minskning av externa kostnader om 381 mkr förklaras av konstruktionen med NUAC tidigare år, som nu är avslutat. Med anledning av den stora osäkerheten kring flygbolagens betalningsförmåga för fakturerade intäkter har osäkra kundfordringar reserverats med 51 mkr. Personalkostnaderna är 37 mkr högre än 2019 till följd av normala löneökningar, något fler anställda samt högre pensionskostnader. Jämfört budget är kostnaderna lägre till följd av exempelvis konsult- och rekryteringsstopp som infördes under våren, reserestriktioner och pausad flygledarutbildning med anledning av covid-19.

FINANSIELLA POSTER

Räntekostnader uppgår till -11 mkr (-20) och hänförs till indexering och ränta på pensionsskulden. Det låga ränteläget ger en relativt liten avkastning på likvida medel.

SOLIDITET

Soliditeten uppgick vid periodens slut till 6 procent (8). Den låga soliditeten beror på en hög pensionsskuld. Eget kapital har under första halvåret påverkats negativt av årets pensionskultsökning på grund av ändrade beräkningsgrunder för 2020, vilket medfört en minskning av soliditeten jämfört med föregående år.

INVESTERINGAR

Investeringsutfallet uppgår till 244 mkr (201). Årets investeringsplan är 705 mkr, varav 392 mkr avser regeringsuppdraget Robust Flygtrafiktjänst (RF) med fokus på att öka robustheten i flygtrafiktjänsten oavsett beredskapsläge. Prognosen för året uppgår till 665 mkr. Det råder en viss osäkerhet om vilken effekt covid-19 kan få i form av förseningar till följd av restriktioner, omprioriteringar med mera. Anslag hänförligt till investeringar rörande RF erhålls och avräknas i takt med avskrivningar.

FINANSIELL SUMMERING PER Q2 2020

RESULTATRÄKNING

Periodens resultat är i nivå med budget och bättre än föregående år trots kraftiga trafikminskningar tack vare anslag för intäktsbortfall och redovisning av ersättning för okontrollerbara pensionskostnader.

Mkr	KONCERNEN				AFFÄRSVERKET	
	2020 jan-juni	2019 jan-juni	2020 Prognos jan-dec	2019 Utfall jan-dec	2020 jan-juni	2019 jan-juni
RÖRELSENS INTÄKTER						
Luftfartsintäkter	1 416	1 053	1 806	2 205	1 416	1 053
Kommersiella intäkter	72	449	162	635	53	450
Aktiverat arbete för egen räkning	45	22	105	45	35	22
Anslag	405	25	1 042	93	405	25
Övriga rörelseintäkter	48	49	94	94	48	49
SUMMA RÖRELSENS INTÄKTER	1 987	1 599	3 209	3 071	1 958	1 600
RÖRELSENS KOSTNADER						
Personalkostnader	-914	-877	-1 847	-1 658	-891	-877
Diverse externa kostnader	-351	-700	-734	-1 237	-344	-675
Avskrivningar	-84	-86	-184	-175	-80	-86
SUMMA RÖRELSENS KOSTNADER	-1 349	-1 628	-2 731	-3 070	-1 315	-1 639
Resultat från andelar i koncern- och intresseföretag	-1	10	-12	11	-	-
RÖRELSERESULTAT	638	-19	467	13	643	-39
RESULTAT FRÅN FINANSIELLA INVESTERINGAR						
Ränteintäkter	4	3	8	13	4	3
Räntekostnader och liknande resultatposter	-11	-20	-12	-66	-11	-20
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	631	-37	463	-40	636	-56
Skatt/skattmotsvarighet på periodens resultat	0	-	0	9	-	-
PERIODENS RESULTAT	631	-37	463	-31	636	-56
Not 1, se nedan eget kapital i balansräkningen: Årets förändring av pensionsskulden på grund av ändrade beräkningsgrunder	-794	-	-794	-	-794	-
Belopp som redovisats direkt mot eget kapital	-794	-	-794	-	-794	-

BALANSRÄKNING

Förändring av pensionskulden på grund av ändrade beräkningsgrunder redovisas direkt mot eget kapital från och med 2020.

Mkr	KONCERNEN		AFFÄRSVERKET	
	2020 30 juni	2019 30 juni	2020 30 juni	2019 30 juni
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar	4 124	2 859	4 189	2 878
Omsättningstillgångar	6 105	6 472	5 935	6 375
SUMMA TILLGÅNGAR	10 229	9 331	10 124	9 253
SKULDER OCH EGET KAPITAL				
Eget kapital	Not 1	597	755	526
Avsättningar		8 535	7 323	8 532
Långfristiga skulder		260	372	260
Kortfristiga skulder		837	882	807
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		10 229	9 331	10 124

FINANSIERINGSANALYSER

Mkr	KONCERNEN		AFFÄRSVERKET	
	2020 jan-juni	2019 jan-juni	2020 jan-juni	2019 jan-juni
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	934	273	948	259
Förändringar i rörelsekapital	-370	31	-383	32
Investeringsverksamheten	-431	-210	-467	-201
Finansieringsverksamheten	-740	-39	-745	-39
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL	-608	54	-647	52
Likvida medel vid årets början	5 748	5 626	5 647	5 534
LIKVIDA MEDEL VID PERIODENS SLUT	5 140	5 680	5 000	5 587

OPERATIV VERKSAMHET

LFV har fortsatt fokus på att öka robustheten i vår driftmiljö för en säker och stabil flygtrafiktjänst i alla lägen.

FLYGTRAFIKLEDNING OCH OPERATIV DRIFT

LFV tillhandahåller lokal flygtrafiktjänst i huvudsak till Swedavia och Försvarsmakten. LFV levererar fortsatt en stabil och flygsäker tjänst med få störningar under det första halvåret. Verksamheten har dock under lång tid varit under stark ekonomisk press från våra kunder vilket över tid påverkat förmågan att stödja kunderna i annat än i den dagliga driften. LFV har behövt dimensionera resurserna mot den mer renodlade operativa verksamheten som är LFVs huvuduppgift. 2020 är utmaningarna år där LFVs omställningsarbete från traditionell flygtrafiktjänst till flygtrafikledning på distans och digitalisering av våra tjänster påverkats av restriktioner till följd av pandemin. LFV går under andra halvåret in i en fas där effektivisering måste prioriteras och samtidigt fortsätta med kontinuerliga och säkra leveranser.

Flygtrafiken i det övre luftrummet har sedan mitten av mars minskat kraftigt till följd av pandemin. Trots pandemin har en route-verksamheten vid kontrollcentralerna i Stockholm och Malmö haft en fortsatt stabil produktion enligt prestationskraven (flygsäkerhet, kapacitet, effektivitet och miljö). Under våren har ett stort antal analyser genomförts för att på bästa sätt anpassa verksamhet och organisation till det nya läget.

LFV har fortsatt fokus på att förvalta och utveckla system och infrastruktur för att öka robustheten i vår driftmiljö för en säker och stabil flygtrafiktjänst i alla beredskapslägen.

LFV och Bromma Air Maintenance, BAM, har ingått avtal som innebär att BAM den 10 juli tog över LFVs flygmätningstjänst.

FLYGSÄKERHET

LFV flygsäkerhet är hög och inom måltal. Under första halvåret var det ett separationsunderskridande som gav

en så kallad B-klassning. Våren har till stor del präglats av den förändring i flygtrafiken som uppstått till följd av pandemin. LFVs händelserapportering ligger kvar på en bra, hög nivå och har inte minskat lika mycket som flygtrafiken. Viktiga delar i en säkerhetskultur är rapporteringsvilja och rättvisekultur, Just Culture. I en organisation med Just Culture känner sig medarbetarna trygga med att rapportera fel och avvikelser, även sådana där ens eget agerande kan ha påverkat händelseförloppet, och det som rapporteras används i lärande syfte.

MEDARBETARE

I mitten av mars infördes anställnings- och konsultstopp för samtliga verksamheter till följd av det osäkra finansiella läget. I april lades ett varsel om uppsägningar motsvarande cirka 500 tjänster. Bedömningen nu pekar mot en reduktion med cirka 60 tjänster i ett första steg. Ett omställningsarbete har påbörjats bland annat i syfte att flytta medarbetare från områden med överkapacitet till områden med resursbrist.

I juni examinerades 22 flygledare från flygledarutbildningen hos Entry Point North, 9 för en route och 13 till tornverksamheten. Utbildningen av 28 nya flygtrafikledare som påbörjades i februari samt sluturvalet till flygledarkandidater till 2021 års utbildning har pausats.

NYTT EU-REGELVERK

Sedan den 2 januari 2020 har LFV och övriga flygtrafiktjänstleverantörer i Europa ett nytt regelverk, förordningen 2017/373, att förhålla sig till. Syftet är att samordna regelverken inom EU och säkerställa gemensamma arbetsätt och ökad tillit mellan alla operatörer och att stärka flygsäkerhetsarbetet. I princip allt LFV gör inom flygtrafiktjänsten styrs av denna EU-förordning. LFV har implementerat detta och erhållit erforderligt godkännande av Transportstyrelsen.

LFVS STYRELSE

Vi intygar att delårsrapporten ger en rättvisande bild av verksamhetens kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Norrköping den 27 augusti 2020

Jan Olson, ordförande

Ann-Marie Bredberg

Johan Davidsson

Carl-Johan Edström

Ann-Christine Hvittfeldt

Peter Lennartsson

Per Nilsson

Ann Persson Grivas, GD

LFV, Hospitalsgatan 30, 601 79 Norrköping. Tel: 011-19 20 00. www.lfv.se. lfv@lfv.se. org.nr: 202100-0795
LFV-koncernen består av affärsverket, det helägda holdingbolaget LFV Holding AB, de av holdingbolaget helägda dotterföretagen LFV Aviation Consulting AB, Aviseq Critical Communication AB och LFNorway AS samt intresseföretagen Saab Digital Air Traffic Solutions AB till 41 procent och Entry Point North AB till 33 procent.